

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 1414
Konu : Yazılı Soru Önergesi

01 Haziran 2010

7/12604
GK: 105

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 22/02/2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-20183 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sebahat TUNCEL'e ait 7/12604 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Bakan

EK : 1 yazı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SEBAHAT TUNCEL'İN 7/12604 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP

Marmaray Projesinde alt işveren olarak hizmet veren "Polat İnşaat Mühendislik ve Ticaret Ltd. Şti." ünvanlı işyerinde, Bakanlığımız iş müfettişleri tarafından 09/03/2010 tarihinde işin yürütümü ile 09-22/03/2010 tarihleri arasında işçi sağlığı ve güvenliği yönünden denetimler yapılmıştır.

Yapılan denetimlerde; işyerinde 355 işçinin çalıştığı, herhangi bir sendika ile imzalanmış toplu iş sözleşmesinin bulunmadığı, Marmaray Projesinin Ulaştırma Bakanlığına bağlı Demiryolları, Limanlar ve Hava Meydanları (DLH) Genel Müdürlüğü'nün kontrolü altında, "Nurol İnşaat ve Ticaret A.Ş., Gama Endüstri Tesisleri İmalat ve Montaj A.Ş." ile Japonya'da kurulu "Taisei Corporatin" konsorsiyumunca yürütüldüğü, "Polat İnşaat Mühendislik" in alt işveren olarak hizmet verdiği tespit edilmiştir.

Ayrıca, işyerinde çalışan işçilere (vasıfsız işçilere) 2007 yılında günlük net 25,00 TL, 2008-2009 yıllarında günlük net 27,50 TL ve 2010 yılında günlük net 30,00 TL ücret ödendiği, yine arkeolog, mimar, fotoğrafçı gibi vasıflı işçilere 2009 yılında aylık brüt 1.688,77 TL, 2010 yılında ise brüt 1.863,67 TL ücret ödendiği, ödenen ücretlerin de asgari ücretin altında olmadığı, 2009 yılı hariç diğer yıllarda işçi ücretlerine zam yapıldığı ve hizmet akitlerinde işçi ücretlerine her yıl zam yapılacağına dair hüküm bulunmaması sebebiyle uygulamanın yasalara uygun olduğu,

İşyerinde çalışan işçilerin günlük ücretle çalışmaları nedeniyle çalıştıkları gün sayılarına göre sigorta primlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna yatırıldığı, aylık prim ve hizmet bildirimlerinin tetkikinden işçilerin sürekli giriş çıkış yapılarak istihdam edildiğine dair bir bulguya rastlanılmadığı, ancak işçilere ödenen ücretlerin asgari ücret üzerinden tahakkuk ettirilerek Kuruma bildirilmesi ve bu durumunda sigorta pirim kaybına sebebiyet vermesi nedeniyle konunun Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirildiği, bu sebeple de işyerinin Sosyal Güvenlik Kurumu denetim elemanlarınca incelemeye alındığı,

İşyerinde çalışan işçilere kişisel koruyucu donanımların (eldiven, çizme, iş elbisesi v.s) zimmet karşılığı verildiği, işyerinde koruyucu malzeme sıkıntısının çekilmediği, verilen kişisel koruyucular için işçi ücretlerinden kesinti yapılmadığı,

İşyerinde çalışan işçilere şantiyede bir öğün yemek verildiği, yemeklerin gerek yüklenici firmaların, gerekse alt işverence istihdam edilen iş güvenliği uzmanlarınca ve işyeri hekimlerince denetlendiği,

İşyerinde alt işverence düzenlenen hak ediş raporlarının yüklenici firmaya verildiği, verilen hak ediş raporlarının hem yüklenici firma tarafından hem de ihale makamı DLH Genel Müdürlüğü tarafından kontrol edildiği, bu nedenle işçi ücretlerinin ödenmesinde gecikmeler yaşandığının tespit edildiği, işçi ücretlerinin geciktirilmeksizin ödenmesi için işverene bildirim yapılması gerektiği,

Polat İnşaat Mühendislik Ltd. Şti. adına çalışan işçilerin ve işyerinde uygulanan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin, hem Polat İnşaat Mühendislik Ltd. Şti'nin iş güvenliği uzmanları hem de yüklenici Gama-Gürol Ortaklığı firmasının iş güvenliği uzmanlarınca izlendiği, sağlık raporları, göğüs radyografileri, kulak odiogramlarının yasada belirtilen süre içerisinde yapıldığı,

tespit edilmiş olup gerekli tebligatların yapılması amacıyla söz konusu rapor ve ekleri İstanbul Bölge Müdürlüğüne gönderilmiştir.

İşyerinde işin yürütümü yönünden yapılan denetimde;

İşçi ücretlerinin süresi içinde ödenmediği, ödemelerde gecikmeler olduğu belirtilerek, 4857 sayılı İş Kanunun 32 nci maddesinde belirtilen süre içinde işçi ücretlerinin ödenmesi gerektiği, aksi halde aynı Kanunun 34 üncü maddesine göre, haklı nedenlerle iş görme borçlarını yerine getirmeme haklarının doğacağı,

İşyerinde çalışan kazı işçilerinin 6 ay süre ile aralıksız çalıştıkları, çalıştıkları hafta tatili ve genel tatil günleri için ödenmesi gereken zamlı hafta tatili ve genel tatil ücretlerinin ödenmemesi nedeniyle bu ücretlerin ödenmesi gerektiği,

İşçilerle yazılı iş sözleşmelerinin yapılması veya çalışma şartlarını gösterir belgelerin işçilere verilmesi gerektiği,

İşçilere ödenen ücretlere ilgili olarak ücret dökümlerini gösterir imzalı veya işyerinin özel işaretini taşıyan ücret hesap pusulalarının verilmesi, bu pusulalarda ödenen normal ücret, hafta tatili, genel tatil ve fazla mesai ücretleri ile ücretten yapılan kesintilerin gösterilmesi gerektiği,

hususlarında noksanlıklar tespit edilmiş olup belirtilen noksanlıkların giderilmesi için işverene 30 gün süre verilmiş ve işyerinin bu süre sonunda kontrol teftiş programına alınması istenmiştir. Bu talebe istinaden söz konusu işyeri verilen süre sonunda teftişe tabi tutulacaktır.

İşyerinde, iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılan denetimde;

İşçiler tarafından kullanılan soyunma odalarının yasalara uygun olmadığı, soyunma yerlerinin (odalarının) İş Güvenliği Tüzüğü'nün 41 ve Yapı İşleri Yönetmeliği Ek-IV/A'nın 5 inci maddesinde belirtilen şartlara uygunluğunun sağlanması,

İşçiler tarafından kullanılan tuvaletlerin yeterli olmadığı, kullanılan tuvaletlerin İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 38 ve Yapı İşleri Yönetmeliği Ek-IV/ A'nın 14 üncü maddesinde belirtilen şartlara uygun hale getirilmesi,

İşçiler tarafından kullanılan banyolarda sıcak sulu duş tesislerinin bulunmadığı görülmüş olup kullanılan banyoların İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 40 ve Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği Ek-IV/A'nın 14 üncü maddesinde belirtilen şartlara uygun hale getirilmesi,

İşçiler tarafından kullanılan elbise (soyunma) dolaplarının yeterli olmadığı, kullanılan dolapların kırık ve bakımsız olduğu, elbise (soyunma) dolaplarının İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 42, 43 ve 44 üncü maddeleri ile Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği Ek-IV/A'nın 41 inci maddesinde belirtilen şartlara uygun hale getirilmesi,

Şantiyelerde çalışan işçilerin yemek yemesi için uygun şekilde yemekhane bulunmadığı, yemek yenilen yerlerin şantiyeye uzak olduğu tespit edilmiş olup yemekhanelerin İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 36 ve Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği EK-IV/A'nın 7 nci maddesinde belirtilen şartlara uygun hale getirilmesi,

Şantiyede kullanılan gırgır vincinin elektrik motorunun topraklamasının yapılmadığı görülmüş olup İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 354, Patlayıcı, Parlayıcı, Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Çalışılan İşyerlerinde ve İşlerde Alınacak Tedbirler Hakkındaki Tüzüğü'nün 40, Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği Ek-IV/A'nın 7 nci maddesi ile Elektrik Tesislerinde Topraklama Yönetmeliğinin 22 nci maddesine göre topraklama işlemlerinin yapılması,

gerektiği görüş ve kanaati belirtilmiştir.

Halen işyerinde çalışan veya hizmet akdi feshedilen işçilerin, gerek işin yürütümü yönünden, gerekse işçi sağlığı ve güvenliği yönünden maruz kaldıkları yasa dışı uygulamalarla ilgili olarak doğrudan Bakanlığımıza veya Bakanlığımız bölge müdürlüklerine başvuruda bulunmaları halinde, şikayet konuları Bakanlığımız iş müfettişleri tarafından incelenmekte ve inceleme sonucundan taraflara ve gerektiğinde ilgili birimlere gerekli bilgi verilmektedir. Nitekim denetime konu olan Polat İnşaat Mühendislik ve Ticaret Ltd. Şti. unvanlı işyerinde çalışan işçilerden 81'inin Bakanlığımız İstanbul Bölge Müdürlüğüne başvuruda bulunduğu, bu başvuruların Bakanlığımız iş müfettişlerince incelemeye alındığı, yapılan inceleme sonucunda bu işçilerden, 26'sının şikayetten vazgeçtiği, 26'sının iş mahkemelerinde işe iade ve hizmet tespiti davası açtıkları, 27'sinin işe iade davası açtıkları, 2 işçinin ise hizmet tespit davası açtıkları tespit edilmiştir.

